

OBSAH

ÚVOD.....	13
1. CHARAKTERISTIKA SVETOVEJ EKONOMIKY	15
1.1. Podstata a predmet svetovej ekonomiky.....	15
1.2. Medzinárodná deľba práce, internacionalizácia, interdependencia.....	16
1.3. Vznik a vývoj svetovej ekonomiky	17
1.3.1. Vývoj svetovej ekonomiky do roku 1945	18
1.3.2. Vývoj svetovej ekonomiky v rokoch 1945 – 1990	18
1.3.3. Vývoj svetovej ekonomiky od roku 1990	20
1.4. Diferenciácia svetovej ekonomiky a faktory jej vývoja	22
1.4.1. Diferenciácia vo svetovej ekonomike	22
1.4.2. Faktory vývoja svetovej ekonomiky po druhej svetovej vojne	24
1.5. Globálne problémy	27
2. ŠTRUKTÚRA SVETOVEJ EKONOMIKY. GLOBALIZÁCIA.....	30
2.1. Štruktúra hospodárstva a jej vývoj	30
2.1.1. Tri sektory ekonomiky	31
2.2. Štrukturálne zmeny po druhej svetovej vojne	33
2.3. Zmena charakteru práce a organizácie hospodárskej činnosti.....	36
2.4. Globalizácia	37
2.4.1. Globalizácia, jej podstata a hybné sily	37
2.4.2. Podnik a štát v globalizácii.....	38
2.4.3. Dôsledky globalizácie a ich riešenia	40
3. MEDZINÁRODNÝ MENOVÝ SYSTÉM	43
3.1. Charakteristika medzinárodného menového systému	43
3.2. Vývoj medzinárodného menového systému.....	45
3.2.1. Vývoj medzinárodného menového systému do roku 1945	46
3.2.2. Bretton-woodske menový systém	47
3.2.3. Fungovanie a rozpad bretton-woodskeho menového systému.....	48
3.2.4. Kingstonský menový systém.....	50
3.3. Európske menový systém	53
3.4. Medzinárodné menové inštitúcie	54
3.4.1. Medzinárodný menový fond	55
3.4.2. Svetová banka	56

4. MEDZINÁRODNÝ POHYB VÝROBNÝCH FAKTOROV	59
4.1. Prírodné zdroje vo svetovom hospodárstve	59
4.1.1. Pôdny fond	59
4.1.2. Surovinové zdroje	60
4.1.3. Energetické zdroje	61
4.2. Medzinárodný pohyb kapitálu	62
4.3. Medzinárodný pohyb kapitálu po roku 1945	66
4.3.1. Dlhová kríza	67
4.3.2. Riešenie problému zadlženosti	68
4.3.3. Liberalizácia pohybu kapitálu	70
4.4. Finančné krízy od 90. rokov	70
4.4.1. Príčiny finančných kríz	71
4.4.2. Prevencia finančných kríz	72
4.4.3. Globálna finančná kríza	73
4.5. Medzinárodný pohyb pracovných síl	74
4.5.1. Migrácia v industriálnom období	76
4.5.2. Dôsledky migrácie pracovnej sily	78
5. MEDZINÁRODNÝ POHYB TOVAROV A SLUŽIEB	81
5.1. Charakteristika medzinárodného obchodu	81
5.1.1. Teoretické koncepcie medzinárodného obchodu	82
5.2. Etapy vývoja medzinárodného obchodu a jeho faktory	83
5.2.1. Vývoj medzinárodného obchodu po roku 1945	84
5.2.2. Vývoj medzinárodného obchodu od 90. rokov	85
5.2.3. Faktory medzinárodného obchodu po roku 1945	86
5.3. Štruktúra medzinárodného obchodu	87
5.3.1. Komoditná štruktúra medzinárodného obchodu	87
5.3.2. Teritoriálna štruktúra medzinárodného obchodu	88
5.3.3. Medzinárodný obchod so službami	92
5.4. Zahraničnoobchodná politika	94
5.4.1. Liberálna a protekcionistická zahraničnoobchodná politika	96
5.4.2. Nástroje zahraničnoobchodnej politiky	98
5.5. Medzinárodné obchodné organizácie	100
5.5.1. Všeobecná dohoda o clách a obchode	100
5.5.2. Svetová obchodná organizácia	101
6. SEVEROAMERICKÉ HOSPODÁRSKE CENTRUM – USA	103
6.1. Tri centrá svetovej ekonomiky	103
6.2. Severoamerické centrum – Kanada	104
6.3. Všeobecná charakteristika ekonomiky USA	106

6.4. Vývoj ekonomiky USA.....	108
6.4.1. Vývoj do roku 1945.....	108
6.4.2. Vývoj v rokoch 1945 – 1990.....	109
6.4.3. Vývoj od 90. rokov a „nová ekonomika“.....	110
6.5. Sociálno-ekonomická charakteristika USA.....	115
6.6. Vonkajšie ekonomické vzťahy USA a ich postavenie vo svetovej ekonomike	117
6.6.1. Zahraničný obchod USA.....	117
6.6.2. USA a integračné tendencie – NAFTA, FTAA	119
7. JAPONSKO	125
7.1. Vznik a formovanie modernej ekonomiky v Japonsku	125
7.1.1. Vývoj do roku 1945.....	125
7.1.2. Vývoj v rokoch 1945 – 1990.....	126
7.1.3. Vývoj od 90. rokov.....	130
7.2. Faktory úspešného povojnového vývoja japonskej ekonomiky	132
7.2.1. Úloha štátu v japonskej ekonomike	132
7.2.2. Podnikový systém	135
7.2.3. Ďalšie faktory hospodárskej prosperity Japonska	138
7.3. Vonkajšie ekonomické vzťahy Japonska	140
8. ZÁPADNÁ EURÓPA	144
8.1. Charakteristika západoeurópskeho hospodárskeho centra	144
8.2. Vývoj západnej Európy po roku 1945	146
8.3. Európski členovia G 7	147
8.3.1. Nemecko.....	147
8.3.2. Veľká Británia	152
8.3.3. Francúzsko	156
8.3.4. Taliansko	160
8.4. Malé vyspelé krajiny západnej Európy.....	162
8.4.1. Krajiny susediace s Nemeckom	164
8.4.2. Severské krajiny	167
8.4.3. Ekonomiky na „periférii“ Európy	171
9. ZÁPADOEURÓPSKA INTEGRÁCIA	175
9.1. Vznik a vývoj integrácie v západnej Európe	175
9.1.1. Predpoklady a dve koncepcie integrácie	175
9.1.2. Vznik a vývoj integrácie do začiatku 80. rokov.....	176
9.1.3. Budovanie spoločného trhu a menovej únie	178
9.2. Rozširovanie Európskej únie	181

9.3. Politiky Európskej únie.....	183
9.3.1. Spoločné politiky s dominanciou EÚ.....	184
9.3.2. Menová, rozpočtová a regionálna politika EÚ.....	185
9.4. Vonkajšie ekonomické vzťahy EÚ	188
9.5. Problémy ďalšieho rozvoja Európskej únie.....	190
10. TRANZITÍVNE EKONOMIKY.....	193
10.1. Vznik a charakteristika centrálne plánovaných ekonomík	193
10.1.1. Fungovanie centrálne plánovaných ekonomík	195
10.1.2. Vzájomná spolupráca krajín s centrálne plánovanou ekonomikou	196
10.1.3. Rozpad systému centrálne plánovaných ekonomík.....	198
10.2. Transformačný proces.....	199
10.2.1. Charakteristika transformačných zmien	200
10.2.2. Priebeh transformačných zmien	203
10.2.3. Transformácia v jednotlivých regiónoch.....	207
10.3. Vonkajšie ekonomické vzťahy tranzitívnych ekonomík.....	209
10.3.1. Zmeny vo vonkajších vzťahoch tranzitívnych ekonomík	209
10.3.2. Integrácia tranzitívnych ekonomík do EÚ.....	211
11. ROZVOJOVÉ KRAJINY.....	214
11.1. Charakteristika rozvojových krajín.....	214
11.1.1. Spoločné ekonomické črty rozvojových krajín	214
11.1.2. Sociálna charakteristika rozvojových krajín	216
11.2. Diferenciácia rozvojových krajín.....	218
11.3. Vývoj rozvojových krajín po roku 1945.....	220
11.3.1. Rozvojové stratégie	221
11.3.2. Dekády rozvoja v rozvojových krajinách.....	222
11.4. Vonkajšie ekonomické vzťahy rozvojových krajín.....	225
11.4.1. Rozvojové krajiny a medzinárodný obchod	226
11.4.2. Integračné tendencie v rozvojových krajinách	228
11.5. Regióny rozvojových krajín.....	231
11.5.1. Latinská Amerika.....	232
11.5.2. Ázia.....	233
11.5.3. Ázijské novoinustrializované krajiny – ANIC	234
11.5.4. Čína.....	237
11.5.5. India	242
11.5.6. Afrika.....	245

LITERATÚRA.....	248
ZOZNAM BOXOV	253
ZOZNAM TABULIEK.....	254
PREHLAD SKRATIEK.....	255
SUMMARY	258

CONTENTS

INTRODUCTION.....	13
1. CHARACTERISTIC OF THE WORLD ECONOMY.....	15
1.1. Nature and subject of the world economy	15
1.2. International division of labour, internationalization and interdependence	16
1.3. Rise of the world economy	17
1.3.1. Development of the world economy till 1945.....	18
1.3.2. Development of the world economy form 1945 to 1990	18
1.3.3. Development of the world economy form 1990's	20
1.4. Differentiation of the world economy and factors of its development....	22
1.4.1. Differentiation of the world economy	22
1.4.2. Factors of the development of the world economy	24
1.5. Global problems.....	27
2. STRUCTURE OF THE WORLD ECONOMY. GLOBALIZATION.....	30
2.1. Structure of economy and its development	30
2.1.1. Three sectors of economy	31
2.2. Structural changing after WW II	33
2.3. Change of character of labour and organization of economy	36
2.4. Globalization.....	37
2.4.1. Globalization, nature and drivers	37
2.4.2. Enterprise and government under globalization.....	38
2.4.3. Globalization. Consequences and solutions	40
3. INTERNATIONAL MONETARY SYSTEM.....	43
3.1. Characteristic of international monetary system	43
3.2. Development of international monetary system	45
3.2.1. Development of international monetary system till 1945	46
3.2.2. Bretton Woods monetary system.....	47
3.2.3. Collapse of Bretton Woods monetary system	48
3.2.4. Kingstone monetary system	50
3.3. European monetary system.....	53
3.4. International monetary institutions	54
3.4.1. International monetary fund.....	55
3.4.2. World bank – IBRD.....	56

4. INTERNATIONAL RESOURCE MOVEMENTS	59
4.1. Natural resources in the world economy	59
4.1.1. Land sources.....	59
4.1.2. Raw materials.....	60
4.1.3. Energy sources	61
4.2. International capital movements.....	62
4.3. International capital movements after 1945	66
4.3.1. Debt crisis.....	67
4.3.2. Solution of debt crisis.....	68
4.3.3. Liberalization of capital movements	70
4.4. Financial crisis from 1990	70
4.4.1. Causes of the financial crisis	71
4.4.2. Prevention of financial crisis.....	72
4.4.3. Global financial crisis.....	73
4.5. International labour migration	74
4.5.1. Industrial migration.....	76
4.5.2. Consequences of labour migration.....	78
5. INTERNATIONAL TRADE	81
5.1. Characteristic of international trade.....	81
5.1.1. International trade theory	82
5.2. Development of international trade and its factors.....	83
5.2.1. Development of international trade after 1945	84
5.2.2. Development of international trade from 1990.....	85
5.2.3. Factors of international trade after 1945	86
5.3. Structure of international trade	87
5.3.1. Commodity composition of international trade	87
5.3.2. Geographic composition of international trade.....	88
5.3.3. International trade of services	92
5.4. International trade policy	94
5.4.1. Liberal and protectionist trade policy.....	96
5.4.2. Restrictions and regulations of trade policy.....	98
5.5. International trade organizations	100
5.5.1. General Agreements on Tariffs and Trade.....	100
5.5.2. World Trade Organization	101
6. NORTH AMERICA ECONOMIC CENTRE – THE USA.....	103
6.1. Three centers of world economy	103
6.2. North America centre – Canada.....	104
6.3. General characteristic of US economy	106

6.4. Development of the US economy.....	108
6.4.1. Development until 1945.....	108
6.4.2. Development from 1945 to 1990.....	109
6.4.3. Development from 1990 and “new economy”.....	110
6.5. Social-economic characteristic of the USA.....	115
6.6. International economic relations of the USA and its international position.....	117
6.6.1. Foreign trade of the USA.....	117
6.6.2. Integration in America.....	119
7. JAPAN.....	125
7.1. Rise and creating of modern Japan economy.....	125
7.1.1. Development until 1945.....	125
7.1.2. Development from 1945 to 1990.....	126
7.1.3. Development from 1990.....	130
7.2. Factors of successful of Japanese economy.....	132
7.2.1. Role of the government.....	132
7.2.2. Role of enterprises.....	135
7.2.3. Other factors of Japanese prosperity.....	138
7.3. International economic relationships of Japan.....	140
8. WESTERN EUROPE.....	144
8.1. Characteristic of west European economic centre.....	144
8.2. Development of west economy after 1945.....	146
8.3. European members of G7.....	147
8.3.1. Germany.....	147
8.3.2. United Kingdom.....	152
8.3.3. France.....	156
8.3.4. Italy.....	160
8.4. Small developed countries of west Europe.....	162
8.4.1. Neighboring countries of Germany.....	164
8.4.2. Northern countries.....	167
8.4.3. Countries on the “periphery” of Europe.....	171
9. WEST EUROPEAN INTEGRATION.....	175
9.1. Development of integration in west Europe.....	175
9.1.1. Preconditions and two conceptions of integration.....	175
9.1.2. Development of integration to 1980’s.....	176
9.1.3. Building of common market and monetary union.....	178
9.2. Enlargement of the European union.....	181

9.3. Policies of the European union	183
9.3.1. Common policies with EU domination	184
9.3.2. Monetary, fiscal and regional policies of EU	185
9.4. External economic relationships of EU	188
9.5. Problems of future development of EU	190
10. TRANSITION ECONOMIES.....	193
10.1. Rise and characteristic of centrally planned economies	193
10.1.1. Functioning of centrally planned economies	195
10.1.2. Cooperation of centrally planned economies	196
10.1.3. Collapse of centrally planned economies	198
10.2. Transition process	199
10.2.1. Characteristic of transition changes.....	200
10.2.2. Process of changes.....	203
10.2.3. Transition in regions	207
10.3. External economic relationships of transitive economies.....	209
10.3.1. Changes in external relationships of transitive economies...209	
10.3.2. Integration of transitive economies into the European union.....	211
11. DEVELOPING COUNTRIES	214
11.1. Characteristic of developing countries	214
11.1.1. Common characteristics of developing countries.....	214
11.1.2. Social characteristic of developing countries	216
11.2. Differentiation of developing countries	218
11.3. Development of developing countries after 1945.....	220
11.3.1. Development strategies	221
11.3.2. Decades of development in developing countries	222
11.4. External economic relationships of developing countries	225
11.4.1. Developing countries and international trade.....	226
11.4.2. Integration in developing countries	228
11.5. Regions of developing countries.....	231
11.5.1. Latin America	232
11.5.2. Asia.....	233
11.5.3. Asian New Industrialized Countries – ANIC	234
11.5.4. China.....	237
11.5.5. India	242
11.5.6. Africa	245

REFERENCES.....	248
LIST OF BOXES.....	253
LIST OF TABLES.....	254
ABBREVIATIONS	255
SUMMARY	258